

Saguntina

Revista didàctica i científica

Grup culturaclasica.net

Revista Saguntina. *Dades Catalogràfiques*

Revista del "Grup culturaclasica.net"

Sagunt 2007

Dipòsit legal: CS-76-2007

ISSN 1887-6331

Vol. 111 Aprilis A.D. MMVII

TALLER TEMPORE CAPTO

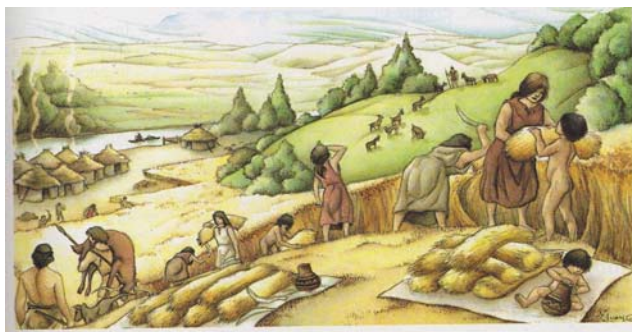
Per a totes les persones i societats ha tingut molta importància la mesura del temps i la seua organització. Aquest conte il·lustra molt bé com podria haver sorgit la necessitat d'organitzar el calendari, mesurar les hores, etc.

PODRIA HAVER SIGUT AIXÍ...

Tai estava disposada a evitar que la seua filla fóra ignorada en la societat com ho havia estat ella. El dia del seu naixement, millor dit, la nit (és aquest el costum dels nadons), va prendre bona nota dels detalls que l'ajudarien a recordar-se'n d'aquest moment: la lluna estava casualment plena, absolutament plena. Feia molt de fred, era l'època més freda de l'any. Tai sabia que la propera vegada que al cel hi hauria lluna plena faria més bonança. La seua xiqueta tindria dues llunacions quan els seus ulls veurien les flors de l'ametller. Tot açò era anotat amb molta cura per Tai al llibre familiar que començà el dia del seu casament. Per cert, que també hi havia pleniluni, aquella primera nit, a la seua casa nova, amb Poe. I també feia molt de fred.

Tres llunacions més tard, quan començaren la plantació de les hortalisses al petit hort del poblat, començà a notar el seu cos estrany.

Tres llunacions més tard, Tai ja estava convençuda que seria mare, l'època de la calor semblava especialment forta. Ella no sabia si era així o que la notava especialment per l'emoció que li produïa sentir el batec d'una nova vida dintre seu.

Per la sega del blat, Tai ja es notava molt pesada. Poe va carregar, per aquesta vegada, amb part de la feina de Tai. Ambdós estaven il·lusionats. Aviat, amb el retorn del fred viu, vindria la seua primera criatura al món: 9 llunacions des dels primers moments (els seus propis períodes coincidien amb els de la lluna, per això podia comptar-los exactament quan li varen desaparèixer), 12 des del dia del seu casament. Tai ho enregistra tot.

Tai estava molt satisfeta de la taula que va confeccionar; la va decorar i la va penjar a la paret de casa seua.

Poe va vore aquella taula que enregistra esdeveniments tan importants a les seues vides i observà que ell no haguera organitzat el temps que transcorria de la mateixa manera: al seu poblat, és costum agrupar les jornades de 7 en 7, "coincidint" amb la duració de cada fase de la lluna.

Li va comentar a Tai la possibilitat de fer aquesta agrupació i va sorgir la primera desavinença: Tai li va fer veure que les quatre fases llunars, segons ell, serien 28 dies i ella estava convençuda que la lluna tardava 29 dies i un poquet més per a passar de plena a plena. (No

debades el seu període coincidia amb el de la lluna des de feia molts anys).

Com que no es posaven d'acord, varen estar pensant en algun procediment nou i acceptable per als dos. Va passar molt de temps, cadascú anotava els esdeveniments segons el seu criteri, però no perdien de vista el seu objectiu: trobar un criteri comú.

Mentrestant, la xiqueta anava creixent i les responsabilitats de Tai i Poe al llarg de la jornada també: havien d'alimentar els animals a l'eixida del sol, fer el menjar per a la família, conrear els camps, traure, vigilar i recollir el ramat, arreglar els desperfectes de la casa i de les eines, preparar la roba i els aliments per l'època del fred o negociar els intercanvis d'excedents. Eren tantes i tantes les tasques que ben aviat la xiqueta s'incorporà a la feina: es va encarregar del ramat d'ovelles. Començà a cuidar-les durant l'època de la recol·lecció; Tai i Poe estaven ofegats per l'excés de feina, necessitaven totes les seues forces per acabar la recol·lecció abans que les pluges no ho espatlaren tot.

Aviat varen arribar les pluges, els vents i les gebrades, el dia començava a escurçar, ja era més curt que la nit. Eскурçà tant que Tai patia molt quan es feia fosc, tenia por que la xiqueta s'entretinguera massa i l'enxampara la nit pel camí.

Tai coneixia bé les muntanyes, les cases i els arbres, sabia llegir l'avanç del dia a les ombres d'aquests objectes, però la xiqueta era menuda i es podia confondre; es va posar a cavil·lar per a resoldre aquest problema.

Va decidir, al començament de cada fase de la lluna, marcar-li un senyal just a l'extrem de l'ombra d'un objecte conegut –un arbre– i així, quan l'ombra arribaria a la marca, la xiqueta hauria de tornar a casa. Com que el sol seguia baixant, cada 7 o 8 dies Tai refeia la marca, i per observar millor el comportament de les ombres de les coses al llarg del dia, plantà un pal a la porta de casa seua. Durant un període complet de quefers agrícoles, va marcar amb pedres l'ombra del pal, cada dia i en diferents moments. Va fer molts descobriments, però n'hi havia un que la va emocionar: l'ombra tornava a la mateixa posició que el dia que ella començà l'experiment: havien passat 365 dies.

Li va explicar la troballa a Poe: el sol li donava la raó a ella.

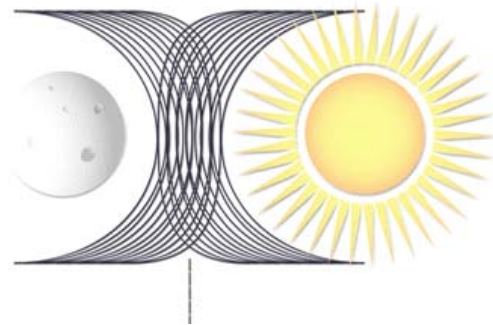
Tai tenia calculat cada període agrícola en 12 llunes d'un poquet més de 29 dies, és a dir, més de 348 (el que li faltava per la "solació" completa, un període solar, devia ser el que sobrava dels 29 dies).

El que estava clar era que les llunacions no podien ser més curtes de 29 dies; 28 segons el poblats de Poe.

Poe va acceptar la proposta de Tai, i li va agradar que el període solar poguera dividir-se en un nombre exacte de llunacions. Tai, per la seua banda, va acceptar grups de set dies (setmanes ho anomenava Poe) per mesurar temporades més curtes que les llunacions.

Per celebrar l'acord, varen decidir fixar un dia de festa major: seria quan el dia començara a fer-se més llarg que la nit. Aquests dies eren alegres i festius, el clima era més bo, la llum del dia guanyava a la foscor de la nit, i la seua xiqueta tornava a casa abans que el sol s'amagara darrere de les muntanyes. Així doncs, el dia de la festa major seria l'últim dia de la setmana de pleniluni, quan el dia comença a ser més llarg que no la nit. Aquesta setmana està plena de lluna i de sol, per açò la varen triar per a celebrar el seu acord luni-solar.

Tai va continuar durant moltes, moltes solacions, fent observacions, mesures i acords amb Poe, convençuda que durant una solació hi havia 12 llunacions exactes.

Amb aquest afany va perfeccionar els seus instruments d'observació, el mètode per a prendre anotacions, va indagar d'altres poblats i costums, i, encara que mai va provar la seua idea, va aprendre molt del sol, de la lluna i d'altres pobles. Però tot això ja és part d'un altre conte...

© COM. Grup 95- Castelló

Nota: L'autoria d'aquest relat pertany a **COM. Grup 95-Castelló**, els drets d'ús del qual va cedir al nostre grup, **Grup de Cultura Clàssica Hespèrides**. Des d'aquí el nostre més profund agraiement.